

การศึกษารั้วนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดประเภทหมู่บ้านชนบทไทย ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามตัวชี้วัดทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) ปี 2550 มีทั้งหมด 31,129 หมู่บ้าน การวิเคราะห์จัดประเภทใช้เทคนิคสถิติการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) โดยวิธี Two-steps Cluster Analysis ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

ทรัพยากรน้ำ จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยสามารถแบ่งหมู่บ้านออกมาได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่มีแหล่งน้ำจากระบบน้ำประปา เป็นแหล่งของน้ำบริโภค น้ำใช้และน้ำที่ทำการเกษตร ซึ่งมีอยู่จำนวน 21,144 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 67.9 ประเภทที่ 2 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่ใช้แหล่งน้ำธรรมชาติ มีจำนวน 7,068 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และประเภทที่ 3 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่ใช้น้ำจากบ่อขุด จำนวน 2,915 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 9.4

ทรัพยากรดิน หมู่บ้านที่ศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท โดยประเภทที่ 1 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่ไม่มีปัญหาคุณภาพดิน เช่น ดินจืด ดินเค็ม หรือดินเปรี้ยว เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วย 14,309 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 46.0 และประเภทที่ 2 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่มีปัญหาเกี่ยวกับดิน จำนวน 16,818 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 54.0

สิ่งแวดล้อม ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมนั้น สามารถแบ่งหมู่บ้านออกมาได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่มีความเจริญแล้ว คือ มีไฟฟ้าใช้และมีถนนดีใช้การได้ตลอดทั้งปี จำนวน 20,801 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 66.8 ประเภทที่ 2 เป็นกลุ่มหมู่บ้านที่มีศักยภาพและรอการพัฒนา จำนวน 1,554 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และประเภทที่ 3 เป็นกลุ่มที่เน้นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 8,772 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 28.2

The aim of this study was to classify rural village in the Northeast of Thailand based on natural resource and environmental indicators. Secondary data derived from the Rural Development Information Center, Community Development Department, Ministry of the Interior namely Village Based Socio-Economic Data (2007 NRD2C data) were scrutinized. The statistical technique used to analyze 31, 129 villages was a Two-steps Cluster Analysis. The findings were as follows.

Water Resources: For this resource base, the results suggested that the Northeast villages could be classified into 3 types. They were villages with water supply from tap water system (21,144 villages or 67.9%), natural (underground) water (7,068 villages or 22.7%), and private or public wells (2,915 villages or 9.4%).

Soil Resources: As regards this resource base, there were two types of villages, which were those without soil quality problems (14,309 villages or 46.0%) and those with soil quality problems (16,818 villages or 54.0%).

The Environment: It was found that studied villages were classified into 3 types, that were developed villages (20,801 villages or 66.8%), less-developed but with potential to be developed (1,554 villages or 5.0%) and villages emphasizing environmental management (8,772 villages or 28.2%).